

WWW.UNILIB.RS

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

ШКОЛСКИ ЛИСТЪ.

Одъ овога листа излазе свакога месеца по четири броя. —
Цена му е на год. 4 ф. на по године 2 ф. на четвртъ год. 1 ф. а.вр

БРОЈ 43. У Новоме Саду, 21. Новембра 1861. **ГОД. IV.**

Б о ж и њ њ,

Неколико лекција за старио децу.

(Продужено.)

IV.

Данъ у очи самога Божића назива се Бађниј данъ а у црквеномъ езвyku: „Навечеріе Рождества Христова,“ и естъ данъ строгаго поста.*) На овај данъ пре подне читаю се царски часови састављени изъ псалмова у којима царъ Давидъ прорицаше рођенъ Спасителъво; изъ пѣсама, у којима свети Отци наши прославише рођенъ Христово; изъ пророчкихъ књига старога завѣта, у којима се показуе и мѣсто гдѣ се Христосъ родио, и тайна нѣговогъ божества и човечества. Ктoме се на свакомъ часу чита по еданъ одѣкъ изъ посланица апостола Павла, у којима се доказуе: да се у Христу появила благодать Божия спасителна свима людма, учећи насъ да одбацимо светске желѣ, па да чисто и богоугодно поживимо за овога живота очекувајући блажену надежду; да е Исусъ Христосъ правый Сынъ Божій, чрезъ коека е све постало што е годъ на небу и на земљи, да е онъ сиявъ славе отчине и слика существа нѣговогъ, па да е постао човекомъ за то, да насъ избави одъ грѣха. На пр-

*) Име Бађниј данъ мислимъ да е едногъ порекла еа словенскимъ „Рапу деи“ т. е. данъ Господній.

вомъ часу чита служебій свештеникъ евангелие о рођењу Христовомъ, отъ Матея (зач 2); на трећемъ часу одъ Луке (зач. 5); на шестомъ часу чита се о томъ како су се источни мудраци Христу поклонили (Мат. 3); а на деветомъ часу чита се о Исусовомъ бѣгству у Египетъ, и о томъ како в незаконный Продъ невину дѣцу витлеемску поубияти дао. (Мат. 4).

Появѣ духовныхъ пѣсама на овимъ Божићнымъ часовима завршуе се овомъ стихиромъ :

„Днесъ раждаетсѧ Ѡ Дѣвы, рѣкою всю содержайтварь, пеленами икоже земенъ повиваетсѧ, иже сщесткомъ неприкосновенъ Богъ: во ислѣхъ возлежитъ оутвердивый небеса словомъ въ началѣхъ: Ѡ сосцевъ млекома питаетсѧ, иже въ пѣстини маннѣ шдождивый людемъ: колѣхъ призываетъ женихъ церковный: дары сихъ приеъмлетъ сынъ Дѣвы. Покланѧемсѧ рождествѣ твоемѣ Христе, покланѧемсѧ рождествѣ твоемѣ Христе, покланѧемсѧ рождествѣ твоемѣ Христе: покажи намъ и Божественна твоя богоавленѧ.“

Ови часови, као што в горе речено, држе се на самый баћный данъ пре подне, а ако в данъ тай субота ил' неделя, онда се они држе у преидућий петакъ.

После подне на баћный данъ служи се на вечерню литургия св. Василия Великога. Дивне стихире св. патриарха Германа и Анатолия подижу мысли побожныхъ пояча и слушалаца къ свѣтломе празнику, што вастае, оне гласе овако :

„Ходите да се радуемо Господу, садашню тайну приповедаючи : преграда мржнѣ се разруши, ватрено се оружие окрефе натрагъ, и херувимъ одступа одъ дрвета живота, а я се причешћуемъ ране изъ рая, изъ когъ самъ истеранъ быо са непослушности. Ёрь непроменяиво обличие Бога отца, обличие нѣгово вечноности прима обликъ слуге; рађаючи се одъ дѣве матери, ние претршио никакве измене: ерь што быаше

дотле, то остаде и опетъ као правый Богъ ; а оно што дотле небыаше, примио е на себе поставши човекомъ заради любви къ людма. Нѣму се сви поклонимо и молимо : Боже, кои си се одъ Дѣве родио, смилуй се на насъ.

Када се Господъ Иисусъ одъ свете Дѣве родио, тада се просвѣти и засия све. Дочимъ у часть нѣгову пастири свираху, мудраци се кланяху и анѣли пояху ; дотле се Иродъ колебао и лютио, што се у тѣлу появио Богъ спасъ душа' нашихъ.

Царство твое Христе Боже есте царство свию вѣкова, а господство твое е у свакоме нараштаю. Ты, кои си се воплотио одъ духа светого и одъ Дѣве Марие човекомъ постао, свѣтлостъ нама засия долазакъ твой Христе Боже. Ты си светлостъ одъ светлости и сиянѣ Бога отца, сву природу обасяо си. Све што дише хвали тебе обличие славе отчине. О Ты кои еси, и кои си одпре быо, и кои си се родио одъ Дѣве Боже помилуй насъ.

Шта да ти на даръ принесемо Христе, што си се явио на земљи као човекъ зарадъ насъ. Та ето свака тварка, кою си ты створио приноси теби захвалностъ : Анѣли приносе ти поянѣ ; небо звѣзду ; мудраци дарове ; пастири ти приносе чуѣнѣ свое, земля пеѣину, пустиня аясле, мы матеръ Дѣву. Боже, кои си висшій одъ вѣчности, помилуй насъ.

Пошто се ове стихире одною, излази свештеникъ съ евангелиемъ а пѣвци запою :

„Када Августъ самъ владаше на земљи, престаде владати много людій, а када ты постаде човѣкомъ родивши се одъ пречисте Дѣве, тада се укиде многобожие идоlesко, подъ однимъ свѣтскимъ царствомъ бияху сви градови, и одну владу Божию увѣроваше сви народи ; пописиваху се люди по Кесаревой запо-

вести, а мы се, — у име твоє Боже нашъ, кои човекомъ постаде, — уписамо међу вѣрне. Велика е твоя милость Госноде слава теби.

(Продужиће се.)

Светитель Христовъ Николай архиепископъ Мяр- Ликійскій.

а. Дешиньство свешогъ ошца Николая.

У време кадъ е мучитель Валериянъ у царству римскомъ владао редио се у Патари граду, у области Ликии, коя у малој Азији на прибрежию средиземнога мора лежи, великій светилникъ цркве Христове светый Отацъ Николай. Отацъ му се зваше Теофанъ, а мати Нонна. Обов су были побожни, и имућни. За дуго ни-су имали деце, и топло су се Богу молили, да ихъ съ еднимъ детенцетомъ благослови. Богъ испуни желю нъихову и даде имъ сына единца коме они име Николай даду, а то значи побѣда надъ простотомъ, надъ глупошћу, и надъ невѣрношћу.

Чудно нешто приповедаю за овогъ Светителя у детиньству нѣговомъ. Юштъ докъ га е майка доила, средомъ и петкомъ нигда ние хтео сисати дотле, докъ се вечернѣ ние свршило. Овай обичай задржао е Светитель крозь целый животъ свой, а и осимъ тога быо е особито умеренъ у елу и пићу.

Родители Николини навикли су свогъ единца изъ малена на добро владанѣ. Они су га учили Бога познати, нѣму се молити и нѣга свимъ ердцемъ любити. Како е то красно было видити, кадъ се онъ као де-

те са склоплѣннымъ рукама за здравлѣ и среѣу своихъ
 родителя' Богу молио !

Подъ надзоромъ своихъ честитыхъ родителя' на-
 предоваше ово дете у добродѣтели и страху Божи-
 емъ, тако, да е за примеръ и угледъ вршњацима сво-
 има служило.

Николай беше покоранъ, миролюбивъ, задоволянъ,
 милостива срдца, прашташе увреде, и чуваше се сва-
 кога дела, за кое знадияше, да е Богу неповольно.

Родители даду га у школу на науку. У школи
 е онъ радо пазио, прилѣжно се учио, и съ вољомъ
 примао савете, опомене и мудру науку своихъ учи-
 теля'. Благодетно семе науке падало е кодъ нѣга на
 благу земљу, и принело е у свое време обилне пло-
 дове. У школи превазилазио е онъ својомъ чистотомъ,
 уредношћу, прилѣжношћу, богобоязливостѣ, покор-
 ношћу и добримъ владанѣмъ све свое саученике. Сва-
 кий посао ишао му е одъ руке; еръ га е съ Богомъ
 и у име Божие започинао, а съ вољомъ и постоянимъ
 трудомъ радио, докъ га годъ израдио ние.

Кадъ е годъ у школу ишао, морао е покрай цр-
 кве проћи. Ту предъ домоу Божиимъ увекъ се онъ
 Бога сећао, и кадъ годъ е цркву отворену нашао, сваг-
 да е унутра сврнуо, и предъ св. олтаромъ се за бла-
 гословъ да може своя дела тай данъ у славу Божию
 одправляти, молио. Осимъ тога изъ детиньсва е радо
 ишао у цркву на службу Божию; ние се нигда хтео
 съ неваљалымъ друштвомъ дружити, и дружио се са-
 мо са добромъ и побожномъ децомъ.

Кадъ е годъ одъ отца или одъ матере на по-
 клонъ новаца добио, нигда ихъ ние трошио на послас-
 тиче, ни на играчке, него ихъ е деліо онимъ своимъ
 саученицима, кои су добри а притомъ сиромашни бы-
 ли. И одъ вла' што е добыао, давао е оной децы,

www.ikonas.eu
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА
коя су гладовала. Добротворство, коме се Светитель у детињству навикао, пратило га в целогъ живота.

6. *Свешый Николай постае свешшеникомъ.*

Кадъ в светый Николай веѣ одрастио, и законъ Божій и друге науке добро изучио, науми онъ ступити у чинъ свештеничкій. Стриць нѣговъ архиепископъ града Мира у Ликии постави га найпре за клирика, а после за пресвитера мирске цркве, еръ Николай беше мударъ, добродѣтелянъ, у светоме писму искусанъ, и кадаръ лепымъ речма народъ поучавати. Кадъ га в стриць за свештеника рукоположио, ове в речи о нѣму прорекао: „Съ Николаемъ засияѣ светой цркви ново светило; благо стаду, комъ га Богъ за пастира одреди!“ Ово се догодило около 287-ме године после Христа.

Ове се речи у свое време испунише. Николай, као свештеникъ Бога вышняга дѣлао в неуморно у винограду Христовомъ учеѣи и на путь спасения изводеѣи словесно стадо Христово. Особито се онъ око тога старао, да се Християнска деца у духу св. цркве воспитаваяу, и зато ихъ в вѣри учио, приповедаюѣи имъ красне библичне повѣсти и толкуюѣи еванѣлеску свету науку. Добру децу утврѣивао в у добродѣтели своимъ благословима, а невалялу исправляо в советима, опоменама и кашгигомъ.

За толику доброту нѣгову архирей града Мира постави га своимъ наместникомъ, а самъ отиде у свету землю, да се светымъ местима поклони.

Меѣутимъ умру родители св. Николая, кое онъ лепо сарани, и велико иманѣ, што му они оставише употреби на подпомаганѣ сирота'. Рука нѣгова свагда быяше прострта оныма, кои помоѣи требоваху, као

рѣка коя се богато излива изъ свога корита и сву околну землю напая.

в. Доброчинство св. ошца Николая.

Некій отличанъ и имуѣанъ человекъ у своіой старости пострада и осиромаша тако, да нив имао шта ести, нит' се чимъ оденути. Онъ е имао три кѣри, али и оне нису могле нигде посла добити, да себи и отцу свомъ зараде, и морали су съ нѣмъ заедно гладъ и сваку оскудицу трпити. У лютой той невольи отаць и кѣри помысле, да е Богъ на нѣи сасвямъ веѣъ заборавио.

Светый отаць Николай быо е тада свештеникъ. Онъ чуе у каквомъ се бедномъ станю та пострадавша породица налази, и хтеде іой помоѣи, али тако да то нитко недозна, ни они сами, коима е онъ помоѣи наумио; еръ е онъ добро знао за оне речи Господа нашегъ Исуса Христа: „Кадъ даешъ милостиню, да незна левица, што дае десница.“

И тако причека св. Николай докъ ноѣъ ненаступи, па онда узме кесу съ новцы, упути се куѣи, у коіой онай пострадавшій человекъ живяше, и крозь отвореный прозоръ бацы кесу у собу, па онда брже болъ, да га нитко неопази, оде своіой куѣи натрагъ.

Кадъ у ютру стараць устане и опази кесу съ новцы, врло се зачуди, ал' се немогаше сетити одъ куда тай даръ. Новаца' е у кеси толико было, да е стараць съ нѣма дуже времена живити, и свою найстарию кѣерь, кадъ іой се среѣна явила, лепо оправити и удомити могао.

После некогъ времена наѣе стараць опетъ едно ютро пуну кесу новаца у своіой соби. То га врло обрадуе, и онъ съ кѣерима своима захвали Богу на милости и зажели дознати, ко е тай великій добротворъ

преко когъ му е милостивый Богъ ето већъ по дру-
гій путь помогао.

На скоро затимъ уда онъ и другу кѣрь, и оста-
не са наймлађомъ кѣромъ у кући. Кадъ ал' дође нет-
ко и по трећий путь подъ старчевъ прозоръ, и баци
у собу кесу съ новцы. Стараць осети, кадъ е новаць
о собный сподъ звекнуо, пробуди се, истрчи на сокакъ,
и стигне светога Николая, па упознавши га падне предъ
нѣмъ на колена називаюћи га своимъ избавителѣмъ.
Светитель га подигне са землѣ, и запрети му, да ни-
коме не казуе за нѣгове дарове, и посаветуе га да кѣ-
ри свое учи да буду богобоязливие и добродѣтельне,
па га онда остави, и своимъ путемъ отиде.

(Продужиће се.)

Искупујте време!

(Свршетакъ.)

Има некихъ послова у школи, кои су нуждни а
тегобни и некако немили. Таково е резанѣ пера и по-
прављанѣ прописа' и диктанда'. Резанѣ пера' само он-
да може учитељ у школи предузимати, кадъ дѣца пи-
шу оно, што су на паметъ научила, као што то при
диктандима бива, иначе мора се посао тай кодъ ку-
ће радити. Што се поправљаня тиче најболѣ е да сва-
ко дѣте себи, и едно другомъ поправља, а учитељ
само да прегледъ о свему држи. Тымъ ће се начиномъ
времена уштедити, а дѣца ће опетъ пре увидити где
су погрешила, него да имъ е самъ учитељ свакоме
наобашка поправља быо.

Онай одморъ што се између часова по 5 или 10
минута држи, ние никаква дангуба, него башъ на опо-

равленъ и оснаженъ како учителю, тако и ученицима служи, и особито е онда нужданъ кадъ се дуже одъ два сата школа држи, као што то изютра кодъ насъ бива. У осталомъ учитель и за време свога одмора несме дѣцу оставити безъ свога надзора, него мора съ њима бити, и управљати ихъ у игри или у гимнастичкомъ вештбаню њиховомъ. Тако, кои поступа, тай са уреднымъ одморомъ одъ петъ минута после свакога часа, ил' съ одморомъ одъ десетъ минута после другогъ школскогъ часа добия великій удесъ да му дѣца после тога живља и бодрія буду, па радије пазе и болъ науку схваћаю.

Напоследку учитель се има чувати, да за време предаваня неизлази изъ школе безъ преко нужнога посла. Съ таковымъ честымъ излазенѣмъ губи се прво много времена, а друго дае се дѣци рђавъ примеръ. Исто тако ние позволѣно дѣцу за време школско на послове какве домаће употребити, или пустити по неколицину да прате. Высока властъ е јоштъ пре неколико година наредбу издала, да се дѣца за време школско т. е. одъ 8—11, и одъ 2—4 несмеду на пратню употребити, и ако е башъ нужно у зимнѣ време после подне збогъ мрака одъ овогъ правила у нешто одступити, то онда могу се у то доба године у полакъ четиръ сата после подне на пратню дѣца шилјати, а у друге часове школске нипошто таково што допустити нетреба. Кадъ пакъ сва дѣца ил' учитель на уколъ иде, онда изузимаюћи поедине изванредне случаяве, ваљало бы да се уколъ у време школскихъ часова нипошто држати не смѣ; еръ се съ тымъ нередъ у школу увлачи, и школско време губи.

По себи се разуме, да се, писанѣ писама, макаръ то и званична писма была, читанѣ књига, ленѣиранѣ и сви други учителѣви послови, изванъ школскога времена посвршивати имаю, а школско се време съ та-

ковимъ стварма проводити несмѣ, ерѣ то е онда и по дѣцу и по школекій напредакъ права дангуба.

Да неспоминѣмъ овде жалостну ону навику, по којой гдекои учительи после подне у школи за катедромъ спава, на га дѣца, која се међутимъ сиграю и разговараю, у 4 сата мораю будити, да ихъ кући пусти. Ово е текъ найвећа дангуба, збогъ кое бы таковогъ несавестногъ учителя, ако е младѣ, сместа касирати валяло!

Пространо е полѣ на комъ е учитель за радина постављенъ. Нѣговъ е посао важанъ, по будућность общине и народа у коме онъ дѣла. Дѣцу за полезанъ и дѣятеланъ животъ у породици, общини у роду и у цркви припраяти; нѣхове душевне снаге будити и развиати, и ердце нѣхове за вѣру любовъ и надежду, за истину, правду, и нравствену крѣпость, едномъ рѣчию за небесный животъ припремити и припитомити: то е задатакъ свакогъ народногъ учителя, и сваке добре народне школе.

Браћо учительи! будимо верни, савестни, точни и поштени, будимо ревностни у одправляню свога званія, подаймо животомъ нашимъ и дѣлима нашимъ добре примѣре ученицима и цѣлой общини у којой служимо; употреблюймо ово време живота нашегъ на ученѣ; учити и учити се, то нека намъ буде наша девиза; чуваймо се одъ дангубленя, ерѣ изгубљѣно време никада се не врати, а време е по насѣ врло скупо, врло драгоценно. Настоймо свомъ снагомъ да намъ школа наша сваки данъ све напредния буде, и то чинећи испунитѣмо найсветию дужность нашу и спасти ћемо себе и оне, кои насѣ слушаю, и кои су намъ повѣрени!

В.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Кратакъ прегледъ землѣпјаса.

(За најстарию децу.)

(Продуженъ).

5. Е в р о и а.

Границе: на истоку Азия, на југу средиземно море, на западу атлантски океанъ, а на северу северно ледено море.

Мора и заливи: 1, Бело море. 2, Северно море. 3, Скагерракъ измеђъ Норвешке и Итланда. 4, Категатъ измеђъ Шведске и Итланда. 5, Сундъ мали и велики Белтъ, измеђъ Шведске, Дански острва и Шлезвига. 6, Источно море, са ригајскимъ, финскимъ и ботнискимъ заливомъ. 7, Каналъ са пролазомъ Кале. 8, Ирландско море са Ђурђевимъ и севернимъ каналомъ. 9, Заливъ бискајски. Крозъ пролазъ гибралтарски дође се 10, у средиземно море, и ту е знаменитъ 11, заливъ лионски и ђеновски. 12, Тиренско море измеђъ Талијанске, Корзике, Сардиније и Сицилије. 13, Пролазъ св. Бонифаца измеђъ Корзике и Сардиније. 14, Пролазъ месински измеђъ Талијанске и Сицилије. 15, Јонско море са заливомъ тарентскимъ. 16, Јадранско море са заливомъ Млетачкимъ. 17, Архипелагъ или Егејско море. 18, пролазъ дарданелски или Хелеспонтъ. 19, Марморско море или Пропонтисъ. 20, Пролазъ цариградски или Босфоръ. 21, Црно море, и 22, Азовско море.

Брда и планине. На југу: 1, пиренейске планине измеђъ Француске и Шпаньолске. Западно отудъ пружаю се астурске планине, а јужно-источно одъ ови планине иберске, граница између атлантскогъ и средиземногъ мора. Низъ ову планину пружа се планина Сивра Невада до Гибралтара.

2, Алпске планине са њиновимъ гранама као: Апенинска, пружа се дужъ целе Талијанске одъ Ђенове до Сицилиѣ. Морске Алпе на заливу Ђеновскомъ. Праве Алпе пружаю се крозъ северозападне краеве Талијанске, крозъ Швајцерску и јужну Немачку. Найвиши су висови Монбланкъ јужно одъ генѣскогъ езера, има 14,800 стопа у висъ; Ортлесъ на граници Талијанској, Тиролској и Швајцерској, и Глокнеръ на југу Салцбургке.

Еданъ део Алпа пружа се на источномъ приморју јадранскомъ јужно крозъ Далмацију у Турску и дели се источно на Балканъ илѣ Хемусъ до црногъ мора, а јошъ далѣ јужно пружа се планина Пиндъ и њгове гране у Грчку до Капъ Матапана најјужније точке европске.

Планине у средњој Европи. 1, Карпатске планине обкољу Угарску одъ севера до истока, где се са балканскомъ планиномъ сучу. Северно одъ Карпата дижу се 2 ческе планине, којима припадају: борска, рудна, и дивска планина, моравска и ческа брда. 3, Турингска планина између реке Вере и Сале. 4, Ренска планина између реке Майне и Фулде. 5, Шварцвалдска планина, између реке Райне, Некара и Дунава. 6, Јура планина пружа се изподъ Генѣ до Райне кодъ Базла у Швајцерској. 7, Ардене на Маси. 8, Вогезе на левој обали Райне. 9, Севене западно одъ Роне, и осамљено стоећи 10, Хардъ у северној Немачкој.

На северу Европе: у Енглеској. 1, Корвалске планине са Капъ Ландесендъ. 2, Валеске планине и Пејакъ у Шотландској: Грампјанъ и шотска висина. У Норвешкој: лонгфилдске и доврефилдске планине, и Киеле са Нордкапомъ на острву Магере најсеверниомъ точкомъ Европе. У Русији Валдајске горе или Волхонске шуме.

Ватрена су брда: Етна у Сицили, Везувъ у Та-
лианској, и Хекла у Исланди.

(Наставиће се.)

Правилно употребљавањѣ писмени знакова.

(Једна правописна игра.)

При писању се највише са знацима греша; редакѣ
е и одѣ старији люди, који зна, где који знакѣ метнути
ваља; а то могу и деца, са неколико игри лако нау-
чити.

Најпре има учитељ децу обавестити, где се и
зашто који знакѣ употребљое, и онда ће накупити згодни
манѣ саставака и изреченија, и свакомѣ детету друго
задавати, да каже, где се који знакѣ метнути има, и
зашто мора тај, а не други доћи.

Неке с знаке лакше, а неке теже сазнати; лакше
су: ? ! . „ “ теже , : ; зато ваља најпре оне лакше
изтерати. (Види и упут. за буквар. науке стр. 304. и
II-у езикосл. читанку стр. 315 и пр. Са неколико та-
кови устмени игри, и устмено израђени примера деца
ће брже научити негѣ са Богѣ зна колико писмено ис-
териванима.

Гусењаци.

Јданѣ човекѣ имаѣаше башту, и у нѣој пуно мла-
дица воѣака. Кадѣ подѣ есенѣ лишѣе опаде, изаѣоше
сва гусењачка гнѣзда на видело. Човекѣ тај заповеди
својој деци, да те гусењаче поскидаю и спале. То се
могло са малимѣ трудомѣ учинити, и ти шкодљиви црви
сви потаманити; алѣ лакоумна деца мишляше, има томе
каде и сутра, и прекутра, и кадѣ се после некогѣ

времена, сетише, шта е отацъ рекао, и пођоше да гусенице отребе, беше ове већъ све измиле, и по младимъ пупцима и лишћу разишле, и кадъ требаше воћке у најлепшемъ цвету да стое, стояше као опалѣне, тако беше гусеница све поела.

Магаре и коњ.

Ко другу ни у невољи не помаже, некъ се чува, да веће недопадне.

На магаре навалише едаредъ толики теретъ, да га едва пртити могаше. Узанъ иђаше кљосе сасвимъ празно. „Теби ништа неатоварише, рече магаре, а мене ће да уморе, него помози и прими мало терета, половина ће теби шала бити, ако ли ми непомогнешъ, ја ћу свиснути.“ „Како да ние, рече коњ, да ја твога терета вучемъ, вуци га самъ.“ Мало за тимъ доиста паде магаре и погибе, а шта би съ товаромъ? Навалише на коња све, јошъ и магарећу кожу радоша.

Пропасть царства србскога.

Полетио соко тица сива
 Одъ Светинъ одъ Ђрусалима,
 И онъ носи тицу ластавицу.
 То не био соко тица сива,
 Веће био светитељ Илия;
 Онъ не носи тице ластавице,
 Веће књигу одъ Богородице,
 Однесе е цару на Косово,
 Слушта књигу цару на колено,
 Сама књига цару беседила:
 „Царе Лазо, честито колено!

„Коме ћешъ се приволети царству?
 „Или волишъ царству небескоме,
 „Или волишъ царству земальскоме?
 „Ако волишъ царству земальскоме,
 „Седлай конѣ, притежи колане,
 „Витезови саблѣ припасуйте,
 „Па у Турке юришъ учините,
 „Сва ће Турска изгинути войска;
 „Ако л' волишъ царству небескоме,
 „А ты сакрой на Косову цркву,
 „Не води іой темель одъ мермера,
 „Већ одъ чисте свиле и скерлета,
 „Па причести и нареди войску;
 „Сва ће твоя изгинути войска,
 „Ты ћешъ, кнеже, шњоме погинути.“
 А кадъ царє саслушао речи,
 Мисли царє мисли свакояке:
 „Мили Боже, што ћу и како ћу?
 „Коме ћу се приволети царству?
 „Да или ћу царству небескоме?
 „Да или ћу царству замальскоме?
 „Ако ћу се приволети царству,
 „Приволети царству земальскоме,
 „Земальско е за малено царство,
 „А небеско у векъ и до века.“
 Царъ воледе царству небескоме,
 А него ли царству земальскоме,
 Па сакрои на Косову цркву,
 Не води іой темель одъ мермера,
 Већ одъ чисте свиле и скерлета,
 Па дозива Србскогъ патрияра
 И дванаестъ велики владика,
 Те причести и нареди войску.
 Истомъ кнеже наредио войску,
 На Косову удареше Турци.
 Маче войску Богданъ Юже стари
 Съ деветъ сина деветъ Юговића,
 Како деветъ сиви соколова,
 У свакогъ е деветъ илад' войске,
 А у Юга дванаестъ иладъ,
 Па се бише и секоше съ Турци:
 Седамъ паша бише и убише,

Кадъ осмога бити започеше,
 Ал' погибе Богданъ Юже стари,
 И изгибе деветъ Юговиѣа,
 Како деветъ сиви соколова,
 И њиова сва изгибе войска.
 Макош' войску три Мрњавчевиѣа:
 Банъ Углѣша и войвода Гойко
 И са њима Вукашине краљу,
 У свакога триестъ илѣд' войске,
 Па се бише и секоше съ Турци:
 Осамъ паша бише и убише,
 Деветога бити започеше,
 Погибоше два Мрњавчевиѣа,
 Банъ Углѣша и войвода Гойко,
 Вукашинъ е грдни рана доп'о,
 Нѣга Турци съ конѣма прегазеше;
 И њиова сва изгибе войска.
 Маче войску Ерцеже Степане,
 У Ерцега млога силна войска,
 Млога войска, шестдесетъ илѣда,
 Те се бише и секоше съ Турци:
 Деветъ паша бише и убише,
 Десетога бити започеше,
 Ал' погибе Ерцеже Степане,
 И нѣгова сва изгибе войска.
 Маче войску Српски кнезъ Лазаре,
 У Лазе е силни Србалъ био,
 Седамдесетъ и седамъ илѣда,
 Па разгоне по Косову Турке,
 Не даду се ни гледати Туркомъ,
 Да камо ли боякъ бити съ Турци;
 Тад' би Лаза надвладао Турке,
 Богъ убио Вука Бранковиѣа!
 Онъ издаде таста на Косову;
 Тада Лазу надвладаше Турци,
 И погибе Српски кнезъ Лазаре,
 И нѣгова сва изгибе войска,
 Седамдесетъ и седамъ илѣда;
 Све е свето и честито било
 И милеме Богу пристуначно.